

Sayın Bakanım, Değerli Kurul Üyesi, Değerli Konuklarımız, Kıymetli Basın Mensupları,

Etkinliğimize hepiniz hoşgeldiniz. Sizleri; TÜSİAD Yönetim Kurulu adına saygı ile selamlıyorum.

Son günlerde İdlib’den gelen şehit haberleri hepimizin yüreğini yaktı. Şehitlerimize Allah’tan rahmet, ailelerine sabırlar diliyorum. Ulusumuzun başı sağ olsun. İdlib’de büyük bir insanlık dramı yaşanıyor. Olaylar, herkes için çok acı verir noktaya geldi. Daha büyük acılar yaşanmadan, çok taraflı diplomasinin devreye girerek ateşkesi ve barışı sağlamasını temenni ediyoruz.

Ülkemiz, dünyamız, çok kritik dönemlerden geçiyor. Savaşlar, göçler, salgın hastalıklar gündemi çok ağırlaştırıyor. Bu zor günleri dayanışma ile geçeceğiz. Uluslararası işbirliğinin önemini bir kez daha görüyoruz.

Sizlere bu duygularla hoş geldiniz diyorum.

Değerli Konuklar,

TÜSİAD başkanı olarak yaptığım ilk konuşmamda, Anadolu topraklarının tarım için tarihsel önemine ve değerine dikkat çekmiştim. Bugün de, ülke ekonomimiz ve sosyal kalkınma politikalarımız açısından son derece öncelikli gördüğümüz bu konuyu ele almak üzere bir aradayız; tarım ve gıda sektörüne yönelik son çalışmalarımızı sizinle paylaşacağız.

TÜSİAD olarak, son beş yılda üçüncü kez bu alanda rapor hazırladık. Değer zinciri oldukça uzun; sektörel derinliği çok katmanlı; çok parçalı bir sektörden bahsediyoruz. Tarım ve gıda sektörümüzün karşı karşıya kaldığı yapısal sorunları çok iyi biliyoruz. Hem TÜSİAD’ın hem sektördeki birçok paydaşımızın çalışmaları, belli öncelikli konulara dikkat çekiyor. Bu çerçevede, Tarım ve Orman Şurası’nın çıktılarına çok kıymetli buluyoruz. Bugün paylaşacağımız raporumuzda da önceliklendirilmiş bazı alanlara yönelik, somut ve uygulanabilir nitelikte çözüm önerilerini geliştirmeyi hedefledik.

Değerli Misafirler,

Tarımsal arazi hacmi bakımından, dünyada ilk on ülke arasındayız. Buna rağmen tarımsal verimliliğimiz ve sektörde yaratılan katma değer maalesef arzu edilenden az. Düşük tarımsal verimlilik ülkemizin uzun vadede kendi kendine yeter bir ülke olma niteliğini riske sokuyor. Üretici örgütlenmelerinin zayıflığını, üreticilerin katma değerden aldıkları payın düşük olmasını, iyileştirilmesi gereken alanların ilk sıralarında görüyoruz. Sektörün sosyal kalkınma ve istihdam politikaları ile doğrudan ve güçlü ilgisi ise bir diğer hassas etkileşim alanını oluşturuyor.

Sektörün yıllardır yaşadığı yapısal sorunlar yanı sıra, iklim değişikliği, artan nüfus, azalan doğal kaynaklar, göç gibi, tüm dünyanın da sorunu olan konular, gündemi daha da zorlu kılıyor.

Neticede, tarım sektörümüzün potansiyelini gerçekleştirmesi için önümüzde tüm paydaşlar olarak azimle ele almamız gereken hacimli bir öncelikler listesi var.

Değerli Misafirler,

Hızla değişen küresel dinamikleri dikkate alan ülkeler, rekabetçiliklerini artırmak için avantajlarının olduğu sektörleri ön plana çıkarıyor.

Oysa tarım ve gıda sektörüne, salt ülkelerin rekabetçiliği merceğinden bakmak, son derece eksik bir bakış oluyor. Birleşmiş Milletler’in tahminlerine göre, dünya nüfusu 2050 yılına kadar yaklaşık 10 milyara çıkacak. Bu durum da, şu anki gıda üretiminin yaklaşık %60 oranında artması ihtiyacı anlamına geliyor. İklim değişikliğine bağlı sel, kuraklık gibi, ekstrem hava olaylarının ise, gıda fiyatlarını 2050 yılına kadar %45 oranında artırması bekleniyor. Bu veriler de gösteriyor ki, gıda değer zinciri tüm dünyanın gıda güvencesi ve sürdürülebilirliği için kritik önemde.

Dünya’ımızda yaklaşık 815 milyon insan, kronik olarak yetersiz beslenirken, üretilen gıdanın üçte biri kayboluyor. Depolama ve altyapı eksikliği, küçük üreticilerin pazara erişim sorunları, gıdanın, daha tüketiciye erişmeden kaybolmasının ana nedenleri. Ülkemizde örneğin, yaş sebze ve meyvede kayıp oranının %50’ler mertebelerine ulaşabiliyor olması bu konuyu kritik öncelikler arasına taşıyor.

Sektörün durumuna bakarken bir diğer merceğin de kentleşme olması gerekiyor. Türkiye nüfusunun %90’ından fazlası şehirlerde ve ilçelerde yaşıyor. Sektördeki ölçek sorununa, kırdan kente göç, yaşlanan tarım nüfusu gibi etkenleri de eklediğimizde konunun sosyal öncelik alanları da netleşiyor. Tarımı gençlerin, girişimcilerin ilgi alanına çekmeliyiz. Bu çerçevede, eğitim reformunun ve teknolojik gelişmelerin kayda değer rol oynayabileceğine inanıyorum.

Şimdiye kadar tarım ve gıda sektörünün, Dördüncü Sanayi Devrimi’nin sunduğu fırsatları uygulama konusunda, görece, geride kaldığını görüyoruz. Nesnelerin İnterneti, yapay zeka ve blokzinciri teknolojilerinde farkındalığın artması sektörün yarattığı katma değeri tetikleyecektir. Ülkemizde, tarımda teknoloji kullanımını yaygınlaştırmayı görev edinmiş şirketleri ve start-up’ları memnuniyetle takip ediyoruz. Bu çerçevede, TÜSİAD SD² Programının bu ekosisteme de önemli katkılar sağlayacağına inanıyorum ve şirketlerimizi bu vesileyle Programın 2020 dönemine katılmaya davet ediyorum.

Artık dijitalleşmenin etkilemediği sektör yok. Tüketiciler istedikleri yerden, istedikleri zaman, istedikleri ürüne ulaşabiliyor; fiyat karşılaştırması yapabiliyorlar. Teknolojideki bu gelişimi, sektörde daha sorumlu ve kontrol edilebilir üretime ve ticarete de katkı sağlaması rolüyle önemli buluyorum.

Öte yandan, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını gerçekleştirmek tarım ve gıda sistemlerinin radikal dönüşümünü gerektiriyor. Bu da daha etkin üretim, sulama, lojistik, perakende ve tüketici politikalarına ihtiyaç gösteriyor. Sektörde öngörülebilirliğin artırılması için düzenleyici kurulların rolleri; gıda enflasyonu; örgütlülük; lisanslı depoculuk; dış ticaret düzenlemeleri diğer iyileştirmesi gereken alanlar. Yatırımın artırılması ve altyapının geliştirilmesi bağlamında, güçlü finansman mekanizmaları tetikleyici etki yapacaktır.

Ar-Ge ve inovasyonun güçlendirilmesi için odaklı destekler faydalı olacaktır. Tarımsal üreticilerin kapasitelerinin güçlendirilmesine yönelik politikaları ise, tüm değer zincirinin en önemli halkalarından biri olarak görüyoruz.

Değerli Konuklar,

Bugün sizlerle paylaşacağımız raporumuzun vizyonunu, ülke politikalarında stratejik olarak konumlandırılmış bir tarım ve gıda sektörü şeklinde özetleyebilirim. Bu kapsamda hem üreticinin hem de tüketicinin kazanmasını sağlayacak; sektörün yarattığı katma değer artırılmasına katkı yapacak politika önerilerini önceliklendirdik.

Tarım ve Orman Şura’sının çıktılara da katkı yapacağına inandığımız bu önerilerimiz üzerinde tüm paydaşlarımızla iş birliği içinde olacağız. Mottomuz belli... Tarım ve gıda olmazsa biz de olamayız.

Bu çalışmanın ilk fitilini ateşleyen Yüksek İstişare Konseyi başkanımız Sayın Tuncay Özilhan’a; çalışmaya katkı ve katılım sağlayan tüm sponsorlarımıza; rapor yazarlarımıza; süreç boyunca desteklerini esirgemeyen, tarıma gönül vermiş tüm paydaşlarımıza; ev sahipliği için Tekfen Holding’e ve ilginiz için sizlere teşekkür ediyorum.

Hem çalışmanın hem de bu etkinliğimizin güzel bir sürecin başlangıcı olmasını diliyorum. Sözlerime son verirken sizleri TÜSİAD Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyor ve konuşmasını gerçekleştirmek üzere kürsüye değerli ev sahibimiz Tekfen Holding Kurucu Onursal Başkanı ve Yönetim Kurulu üyesi Ali Nihat Gökyiğit’i davet ediyorum.